

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail vfm@vfm.dk

EJB/ J.nr. 2008-6359

8. september 2008

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 25. august 2008 følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 477 (SOU Alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra René Skau Björnsson (S)

Spørgsmål nr. 477:

"Ministeren bedes kommentere vedlagte artikel fra Ekstra Bladet den 11. juli 2008 "Kommuner skal hjælpe svage læsere" herunder svare på i hvilke love, bestemmelser og ankeafgørelser kan kommunerne læse, at ordblinde og andre borgere, der har vanskeligheder med at læse en tekst og skrive en ansøgning, skal kompenseres herfor i et sådant omfang, at de har samme muligheder som andre borgere for at modtage de ydelser efter den sociale lovgivning, som Folketinget har ønsket, at de skal have adgang til?"

Svar:

Ekstrabladets Artikel antages at knytte sig til Ankestyrelsens vedlagte principafgørelse A-9-08 udsendt den. 5. juli 2008.

Sagen drejer sig, som det fremgår, om en 18-årig mand, der af kommunen havde fået afslag på kontanthjælp. Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg hjemviste sagen til kommunen til ny behandling og afgørelse.

Afgørelsen resumeres således af Ankestyrelsen:

"En kommune burde have sikret sig, at der var nogen til at hjælpe en 18-årig kontanthjælpsansøger, der var på specialskole, med at læse og besvare kommunens henvendelser. Ansøgeren havde fået afslag på kontanthjælp på grund af manglende aflevering af nødvendig dokumentation og manglende underskrifter på diverse dokumenter.

Kommunen var forpligtet til at give den nødvendige vejledning og rådgivning samt at oplyse sagen i et sådant omfang, at der kunne træffes en korrekt afgørelse.”

Af afgørelsen fremgår nærmere:

”Beskæftigelsesudvalget lagde vægt på, at ansøgeren som udgangspunkt havde pligt til at bidrage med oplysninger, der var nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp der var ret til.

Endvidere lagde udvalget vægt på, at det var ansøgerens mor, der havde kontaktet kommunen og ansøgt om kontanthjælp. I den forbindelse havde hun oplyst, at ansøgeren var fyldt 18 år og var elev på en specialskole efter serviceloven.

Udvalget lagde endelig vægt på, at kommunen var forpligtet til at give den nødvendige vejledning og rådgivning samt oplyse sagen i et sådant omfang, at der kunne træffes en korrekt afgørelse.

I den konkrete sag vurderede udvalget, at kommunen allerede efter første samtale med moderen burde være opmærksom på, at ansøgeren måske havde behov for særlig vejledning og hjælp i forbindelse med behandling af ansøgningen om kontanthjælp.

Kommunen burde i det mindste have sikret sig, for eksempel ved at spørge eller undersøge, om der var nogen, der ville hjælpe ansøgeren med at læse og besvare kommunens henvendelser.”

Ankestyrelsens afgørelse henviser til officialmaksimen og §§ 10 og 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Officialmaksimen eller undersøgelsesprincippet er et forvaltningsretligt princip, hvorefter det er myndigheden, der har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst. Dette princip er på det sociale område udtrykkeligt lovfæstet i retssikkerhedslovens § 10.

I retssikkerhedslovens nævnte § 11 er fastsat, at myndigheden kan anmode personer, der søger om eller får hjælp, om at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp, de er berettiget til.

Om vejledningspligt gælder efter forvaltningslovens § 7 for alle dele af den offentlige forvaltning, at en forvaltningsmyndighed i fornødent omfang skal yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål på myndighedens område.

På det sociale område er fastsat i retssikkerhedslovens § 5, at kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning.

Ankestyrelsens afgørelse A-9-08 ses efter Ankestyrelsens opfattelse som udtryk for den retsopfattelse, at i tilfælde, hvor en kommune er vidende om forhold hos en borger, herunder et kommunikationshandicap, der kan pege i retning af et særligt behov for vejledning, bør kommunen efter omstændighederne på eget initiativ vejlede borgeren.

Efter Ankestyrelsens praksis kan manglende eller mangelfuld vejledning betyde, at der må træffes en ny afgørelse, der retter op på den manglende eller forkerte vejledning, således at en borger skal stilles, som om der fra begyndelsen var givet korrekt vejledning.

Af afgørelser vedrørende vejledningspligt kan henvises til bl.a. Ankestyrelsens principafgørelser B-1-89, P-7-02, B-2-02 og C-44-06. I de første to af de nævnte afgørelser fandt Ankestyrelsen efter en konkret vurdering, at kommunen havde tilsidesat sin oplysningspligt, mens det ikke var tilfældet i de to sidste sager.

Folketingets ombudsmand har udtalt sig om en kommunes vejledningspligt i en konkret sag om en person, der på grund af ordblindhed havde svært ved at læse kommunens afgørelser m.v., og som derfor havde fået hjælp af kommunen til at udforme en klage. Der henvises til FOB 2002.340.

Praksis er beskrevet i punkterne 43-48 og 451-453 i Velfærdsministeriets vejledning nr. 73 af 3. oktober 2006 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Karen Jespersen

/ Mette Kryger Gram

Bilag vedlagt: Ankestyrelsens principafgørelse A-9-08

Afgørelse truffet af: Ankestyrelsen	Afgørelsesdato:	uds. dato:	Nummer:
J.nr. 2000512-07	21-05-2008	05-07-2008	A-9-08

Principafgørelse om: kontanthjælp - kommunens vejledningspligt - 18 år - officialmaksimen - specialskole - borgers medvirken

Lov: lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - lovbekendtgørelse nr. 1047 af 27. august 2007 - § 11. - § 10 og lov om aktiv social politik - lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 11, stk. 7

Resumé: En kommune burde have sikret sig, at der var nogen til at hjælpe en 18-årig kontanthjælpsansøger, der var på specialskole, med at læse og besvare kommunens henvendelser. Ansøgeren havde fået afslag på kontanthjælp på grund af manglende aflevering af nødvendig dokumentation og manglende underskrifter på diverse dokumenter.

Kommunen var forpligtet til at give den nødvendige vejledning og rådgivning samt at oplyse sagen i et sådant omfang, at der kunne træffes en korrekt afgørelse.

Sagsfremstilling:

En moder kontaktede kommunen i marts 2007, idet hendes søn fyldte 18 år den 11. februar 2007. Han var i et forløb på en specialskole. Det blev aftalt med moderen, at kommunen ville sende ansøgningsskema til kontanthjælp.

Den 30. marts 2007 havde kommunen modtaget en mangelfuld ansøgning om kontanthjælp retur. I brev af 18. april 2007 oplyste kommunen sønnen om, hvilke oplysninger der manglede. Samtidig havde kommunen orienteret ham om, at ansøgningen først ville blive behandlet, når kommunen havde modtaget alle de nødvendige oplysninger. Kommunen gav 10 dages frist, og oplyste om konsekvensen af, at oplysningerne ikke blev modtaget inden for fristen.

Kommunen traf den 14. maj 2007 afgørelse om afslag på kontanthjælp. Afslaget blev begrundet med, at ansøgeren endnu ikke havde

afleveret den nødvendige dokumentation, og at der stadig ikke var underskrevet diverse dokumenter.

Beskæftigelsesankenævnet hjemviste sagen til kommunen. Nævnet bemærkede, at kommunen kunne anmode personer, der søgte om eller fik hjælp, om at medvirke til at få de oplysninger frem, som var nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de var berettiget til, og kommunen skulle i den forbindelse give personen skriftlig besked om konsekvenserne, hvis personen ikke medvirkede.

Nævnet lagde vægt på, at da ansøgeren var elev på en specialskole som en foranstaltning efter lov om social service, burde kommunen have undersøgt, om han havde behov for særlig vejledning og hjælp til at læse og forstå de breve, der blev sendt i forbindelse med behandling af hans ansøgning om kontanthjælp.

Kommunen klagede over nævnets afgørelse.

Kommunen oplyste, at den havde været opmærksom på, at ansøgeren var tilknyttet specialskolen. Kommunen skønnede, at han derfra havde mulighed for at få hjælp til at læse breve, og han var på ansøgningstidspunktet hjemmeboende hos sin far. Endvidere vidste moderen, at han søgte kontanthjælp, idet moderen medio marts havde kontaktet kommunen og fået oplyst, at der tilsendtes ansøgningsskema. Moderen havde ikke på noget tidspunkt tilkendegivet, at sønnen ikke kunne forvente hjælp fra forældrene, hvilket også begrundede, at kommunen handlede ud fra den antagelse, at der var forældre på sidenlinien.

Kommunen fandt, at det var principielt at få afklaret, hvornår kommunen med rette kunne antage, at borgere ikke havde behov for hjælp til at læse og forstå breve o.l. fra kommunens side. Kommunen vurderede, at når begge forældre måtte antages at være vidende om ansøgningen - den ene forælder boede sammen med sønnen, den anden havde hjulpet med at få ansøgningsskemaet udleveret - havde der ikke været særligt behov for hjælp, selvom han gik på specialskole.

Sagen blev behandlet i principielt møde som supplement til Principafgørelse A-21-06 om opfølgning på ansøgning om kontanthjælp.

Afgørelse:

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg hjemviste sagen til kommunen til ny behandling og afgørelse.

Kommunen burde have sikret sig, at der var nogen, der kunne hjælpe ansøgeren i forbindelse med ansøgningen om kontanthjælp.

Beskæftigelsesudvalget lagde vægt på, at ansøgeren som udgangspunkt havde pligt til at bidrage med oplysninger, der var nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp der var ret til.

Endvidere lagde udvalget vægt på, at det var ansøgerens mor, der havde kontaktet kommunen og ansøgt om kontanthjælp. I den forbindelse havde hun oplyst, at ansøgeren var fyldt 18 år og var elev på en specialskole efter serviceloven.

Udvalget lagde endelig vægt på, at kommunen var forpligtet til at give den nødvendige vejledning og rådgivning samt oplyse sagen i et sådant omfang, at der kunne træffes en korrekt afgørelse.

I den konkrete sag vurderede udvalget, at kommunen allerede efter første samtale med moderen burde være opmærksom på, at ansøgeren måske havde behov for særlig vejledning og hjælp i forbindelse med behandling af ansøgningen om kontanthjælp.

Kommunen burde i det mindste have sikret sig, for eksempel ved at spørge eller undersøge, om der var nogen, der ville hjælpe ansøgeren med at læse og besvare kommunens henvendelser.